

Об'єкт "Укриття": екзамен на мужність

... 30 листопада 2000 року пройшло спокійно і без церемоній, хоча колишні ліквідатори і нинішні працівники об'єкта "Укриття" в цей день відзначили 14-ту річницю першої серйозної перемоги після чорнобильської поразки. Лише за 7 місяців над зруйнованим реактором було побудовано "саркофаг" і реальна загроза здоров'ю мільйонів людей в усьому світі була на деякий час відвернута.

Нашвидкуруч збудована конструкція ще стоїть і не падає. Однак "саркофаг" не перестає тривожити світ, залишаючись ядерно небезпечним і старіючим з часом об'єктом.

Основні невідкладні роботи (ремонт вентиляційної труби і стабілізація балок Б1, Б2, що підтримують дах), проведені в "саркофазі" протягом першої фази SIP, усунули найбільшу небезпеку. Та вирішення більшості проблем ще напереду.

План заходів на об'єкті "Укриття" (SIP)

Управління всією діяльністю, пов'язаною з перетворенням об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему, здійснюється адміністрацією Чорнобильської АЕС за фінансової підтримки 28-ми західних країн, а координується групою управління проектом (ГУП) в рамках SIP. Зараз проект вступає в найважливішу стадію, протягом якої будуть стабілізовані елементи основної структури - так звана деаераторна етажерка, південний і західний фрагменти зруйнованого блока. Детальне обстеження стану цих структур після катастрофи виявилось неможливим через високі рівні радіації. В подальшому основні кон-

струкційні операції проводились в дистанційному режимі. Тому було неможливо дістатися до важливих конструкцій, що були частиною ушкодженої будівлі. У перспективі належить створити новий захисний конфайнмент, або "Укриття-2", що забезпечить захист оточуючого середовища під час демонтажу старих конструкцій і даху "Укриття", а також вилучення з його надр паливовмісних мас та інших радіоактивних відходів.

Ось тут і починаються проблеми

Враховуючи умови, в яких було побудовано об'єкт, існує багато невідомих факторів та непередбачуваних аспектів. Таким чином, підходи до повномасштабної діяльності зі стабілізації повинні бути некваляними і в повній мірі безпечними. З огляду на те, що в більшості випадків справа стосується невідомих факторів, регулюючі вимоги мають бути точно виважені. В свою чергу, до Чорнобиля наука не мала прецеденту, на підставі якого можна було б проводити власну оцінку деяких процесів, і тому змушена застосовувати поміркований та виважений підхід з найбільшим акцентом щодо безпеки людей.

Щоб приступити до повномас-

штабних стабілізаційних робіт, спочатку потрібно створити необхідну допоміжну інфраструктуру: будівельну базу, саппропускник, енергетичну підстанцію, тощо. Адже у перспективі там одночасно будуть працювати більше тисячі робітників. Однак існують досить серйозні проблеми, пов'язані з неналежним рівнем управління та координації проектом як з боку ЄБРР, так і з боку ГУП, до складу якої входять міжнародні і українські експерти. Внаслідок неефективного управління, тривалих затримок у вирішенні практичних питань, керування дуже важливим для України проектом фактично переходить у руки чиновників інших країн і міжнародних організацій. При цьому Україна втрачає можливість реально впливати на використання фінансових ресурсів, що надаються в рамках проекту. А відтак багато коштів витрачається не на конкретні роботи в "саркофазі", а на непродуктивні цілі. Оскільки об'єкт залишається непередбачуваним і не до кінця вивченим, багато кроків доводиться робити, що називається "навпомацки".. Втім, час ще є, і ситуацію можна виправити.

Виконання другої фази SIP розплановано на сім років (2001-2007 рр.).

